

STEUN VOOR ONDERNEMERS BIEDT KANSEN VOOR CRIMINELEN

Het kabinet neemt maatregelen om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is één van die maatregelen.

De Tozo geldt voor zelfstandig ondernemers die in de knel komen door de coronacrisis en kan worden aangevraagd bij gemeenten. Hoe zorg je er als gemeente voor dat criminelen niet op grootschalige wijze misbruik kunnen maken van de steun?

KANSEN VOOR GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

Criminelen zijn te vinden waar geld valt te verdienen. Omdat de steunmaatregelen nieuw zijn, snel werden opgetuigd en gemeenten bij de uitvoering snel moeten handelen, is te verwachten dat criminelen hiervan misbruik gaan maken. Hoe kunnen ze dit doen?

KATVANGERS EN GELDEZELS

Criminele organisaties willen zelf buiten beeld blijven. Door middel van het (in groten getale) inzetten van katvangers en geldezels kunnen zij in korte tijd veel geld verdienen en zelf buiten schot blijven. Mensen kunnen hiertoe worden overgehaald door middel van intimidatie, geweld of omdat ze, bijvoorbeeld door de crisis, in een kwetsbare positie verkeren.

ADVIESBUREAUS

Mogelijk gaan (clandestiene) adviesbureaus of ronselaars zich richten op het (tegen betaling) ondersteunen van misbruik van steunmaatregelen.

DEKMANTELBEDRIJVEN

Dat criminele organisaties vaak legale bedrijven opzetten om crimineel geld wit te wassen, is bekend. Deze dekmantelbedrijven bestaan in allerlei soorten, maten en branches en vaak maken zij gebruik van katvangers. Criminelen kunnen hun dekmantelbedrijven inzetten om in aanmerking te komen voor met name de kredietverlening.

WAT KUN JE ALS GEMEENTE DOEN OM MISBRUIK TE VOORKOMEN?

We geven hieronder handvatten om een eerste barrière op te werpen. Lukt dit nu niet, dan adviseren wij om in ieder geval punt 1 te regelen. Dit geeft mogelijkheden om later verdere maatregelen te nemen. Van belang is vooral om je te richten op een check van het bedrijf en niet van de persoon.

1

Communiceer op de gemeentewebsite duidelijk over de maatregelen die je als gemeente neemt om fraude te voorkomen en over sancties die volgen als achteraf blijkt dat er misbruik heeft plaatsgevonden.

2

Geef bij hoge nood geen contant voorschot, maar maak gebruik van een girale spoedbetaling op een rekeningnummer dat op naam staat van de aanvrager.

3

Zorg dat de aanvrager zelf een aanvraag doet en niet via een tussenpersoon.

4

Doe een interne check:

- Is een eventuele vergunning ingetrokken?
- Is het bedrijfspand (bestuurlijk) gesloten?
- Lopen er andere bestuurlijke procedures?
- Is er al een aanvraag ingediend vanuit dit huishouden?

5

In open bronnen en bij de KvK kun je het volgende checken:

CHECKLIST:

- Is er een bedrijfswebsite/ LinkedIn-account?
- Wordt er geadverteerd?
- Zijn er online reviews?
- Is er sprake van faillissement of schuldsaneringen (insolventieregister)?

6

Controleer het (zakelijke) bankafschrift niet alleen op inkomsten en (vaste) lasten, maar ook op andere (bedrijfsmatige) uitgaven.

7

Zie ook de Toolkit Tozo van de VNG.

VOORBEELDTEKST:

Wie een beroep doet op de Tozo-regeling moet aan de gemeente alle inlichtingen geven die nodig zijn om het recht op en de hoogte van de uitkering te kunnen bepalen. Verstrekt u onvolledige of valse inlichtingen, dan vordert de gemeente de uitkering terug en wordt daar bovenop een boete opgelegd. Dat kan ook als achteraf bij een extra toets blijkt dat de uitkering ten onrechte is verstrekt.

- Heeft het bedrijf de juiste vergunningen?
- Zijn er meer inschrijvingen bij de KvK op het woon- of werkadres? Bestaan er andere inkomstenbronnen, die niet zijn gemeld?

- Kijk of de onderneming per 17 maart ook echt actief was. Met terugwerkende kracht inschrijven bij de KvK is mogelijk. De registratiedatum ligt dan na 17 maart, de startdatum op of voor die datum.

WEERBARE OVERHEID

De coronacrisis zet de overheid onder grote druk. Tegelijkertijd zien we dat de georganiseerde criminaliteit zich razendsnel aanpast aan de omstandigheden en nieuwe manieren ontdekt om snel en makkelijk geld te verdienen. Het RIEC signaleert, analyseert en ondersteunt ook nu in de aanpak van georganiseerde criminaliteit. De komende tijd zullen we onze partners hierover regelmatig informeren in korte, actuele bulletins. Samen bewaken we ook in deze crisismaanden de bestuurlijke weerbaarheid.

ÉÉN GEORGANISEERDE OVERHEID TEGEN ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT, OOK IN CRISISTIJD